

Gemeente Geertruidenberg
T.a.v. mevrouw S. van Orsouw
Postbus 10001
4940 GA Raamsdonksveer

Geldermalsen, 29 juni 2012

betreft: Resultaten nader onderzoek rivierprik
project: Baggeren de Donge
referentie: 20120644/brf01
behandeld door: W.H. (Wijnanda) Hulsegge
bijlage(n): 1

Geachte mevrouw Van Orsouw,

Hierbij doen wij u een de resultaten toekomen van het uitgevoerde nader onderzoek naar het voorkomen van rivierprik in het te baggeren deel van de Donge te Geertruidenberg.

Aanleiding en doel

De gemeente Geertruidenberg heeft het voornemen om de Donge tussen de Bergsche Maas en de aansluiting met het Wilhelminakanaal te baggeren (zie figuur 1), waardoor mogelijk effecten optreden op beschermde soorten flora en fauna. Om deze effecten in beeld te brengen heeft ATKB een quickscan uitgevoerd (ATKB kenmerk 20120396/rap01). Hieruit werd geconcludeerd dat het voorkomen van en negatieve effecten op rivierprik niet op voorhand zijn uit te sluiten. Daarom is door ATKB een nader onderzoek naar de rivierprik uitgevoerd. De resultaten worden in deze brief uiteengezet.

Wetgeving

De rivierprik is een beschermde soort onder de Flora- en faunawet (tabel 3). Rivierprikken leven een groot deel van hun leven in het sediment, vanwaar ze voedsel uit de waterkolom filteren. Rivierprikklarven komen in beekjes en de grote rivieren voor en kunnen vanaf de Bergsche Maas de Donge bereiken. Met de voorgenomen baggerwerkzaamheden van de vaargeul gaan mogelijk individuen van rivierprikklarven verloren, waardoor verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Als rivierprikklarven aanwezig blijken te zijn in het sediment, moet een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd.

Methode

Het nader onderzoek geeft inzicht of- en zo ja in de mate waarin rivierprikklarven in het sediment aanwezig zijn. Voor prikken bestaat geen vastgesteld monsterprotocol. Op basis van ervaringen uit eerder onderzoek is de volgende methode gehanteerd. Vanaf een boot zijn met behulp van een Van Veenhapper monsters van het sediment genomen. Het sediment is vervolgens door een fijne zeef gespoeld en gecontroleerd op aanwezige rivierprikklarven. In het plangebied (zie figuur 1) zijn verspreid over het gebied 200 monsters genomen, zowel in de ondiepere zones als in de vaargeul.

ATKB Stellendam
Postbus 54
3250 AB Stellendam
T 0187 60 70 40
F 0187 60 70 60

ATKB Zoetermeer
Groeneweg 2-d
2718 AA Zoetermeer
T 079 363 83 40
F 079 363 83 60

ATKB Geldermalsen
Poppenbouwing 34
4191 NZ Geldermalsen
T 0345 58 26 71
F 0345 58 26 27

www.at-kb.nl
info@at-kb.nl
Rabobank 160177529
BTWnr 8076.36.757B01
K.v.K. 27177140

De bemonsteringen zijn uitgevoerd op donderdag 14 juni 2012 door twee ervaren medewerkers van ATKb, namelijk Stefan Oskam en Matthijs Koole. Er zijn 200 happen met de Van Veenhapper genomen. Het bemonsterde oppervlak per hap bedraagt 0,027 m². In totaliteit is er dus 5,4 m² waterbodem bemonsterd. De 200 happen zijn verdeeld over de vier deelgebieden (zie figuur 1) en in elk deelgebied zijn 50 happen genomen.

Figuur 1: de vier te baggeren deelgebieden van de Donge te Geertruidenberg. Van boven naar beneden deelgebied 1A, 1B, 2 en 3.

Resultaten

Per deelgebied zijn in de vier deelgebieden de volgende waarnemingen gedaan:

- Deelgebied 1A: in de vaargeul was dun slib aanwezig. Richting de oever is slib en klei aangetroffen. In het slib is relatief veel organisch materiaal aanwezig. Er zijn in geen van de 50 monsters rivierpriklarven aangetroffen.
- Deelgebied 1B: in de vaargeul was dun slib aanwezig, richting de oever is slib, klei en soms veen aangetroffen. Op enkele plaatsen is zeer dikke zwarte bagger (teerachtig!) aangetroffen. Er is minder organisch materiaal dan bij 1A waargenomen. Er zijn in geen van de 50 monsters rivierpriklarven aangetroffen.
- Deelgebied 2: in de vaargeul is slib aanwezig en richting de oever meer zand en soms klei. Er zijn in geen van de 50 monsters rivierpriklarven aangetroffen.
- Deelgebied 3: dit was de locatie met het minste slib, op veel plaatsen is grof zand waargenomen. Er zijn in geen van de 50 monsters rivierpriklarven aangetroffen.

Conclusie

De bemonsteringsinspanning en methode zijn voldoende om een representatief beeld te krijgen van de aanwezigheid van de rivierprik in de te baggeren deelgebieden. Tijdens het onderzoek in de vier deelgebieden zijn in de 200 monsters geen rivierprik larven aangetroffen. Ook zijn er geen andere overige waarnemingen van beschermde soorten gedaan.

De conclusie is dat geen rivierprik larven in de Donge zijn aangetroffen. De baggerwerkzaamheden hebben geen effecten op de beschermde rivierprik, daarmee is een ontheffing op de Flora- en faunawet voor het baggeren van de Donge niet noodzakelijk. Wel dient altijd de zorgplicht in acht genomen te worden en de onderstaande maatregelen in tabel 1, die ook in de quickscan Flora- en faunawet zijn aanbevolen (ATKB kenmerk 20120396/rap01).

Tabel 1: Aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen.

Soortgroep	Effecten	Maatregelen	Ontheffingsplicht
Flora	Mogelijk aanwezig maar geen effecten	- Niet aan de oevers werken	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Jaarrond beschermde vogels	Geen	Geen	Nee
Overige broedvogels	Mogelijk aanwezig	- Werken buiten het broedseizoen (dus 15 augustus tot 15 maart) - Wanneer dit niet mogelijk is, voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole uitvoeren - Wanneer hierbij nesten worden aangetroffen, wordt een op de soort afgestemde verstoringsvrije zone ingesteld	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Vleermuizen (foerageergebied en vliegroutes)	Mogelijk aanwezig	- Werktuigen op het water 's nachts niet verlichten.	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Overige zoogdieren	Mogelijk aanwezig	- Niet aan en achter de oevers werken - Minimaal 5 m uit de oever werken	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Vissen (rivierdonderpad, kleine modderkruiper en bittervoorn)	Mogelijk aanwezig	- Minimaal 5 m uit de oever werken - Geen stortstenen of andere verhardingen verwijderen - Zoveel mogelijk voorkomen dat bodemmateriaal in de waterkolom terechtkomt	Nee, te voorkomen door maatregelen in acht te nemen
Vissen (rivierprik)	Niet aanwezig	Geen	Nee

Tot slot

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u nog vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u hiervoor contact opnemen met dhr. D. (Dirk) van der Est (projectleider) bereikbaar op (ons nieuwe) telefoonnummer 088 – 1153 202 of per email d.vanderest@at-kb.nl.

Met vriendelijke groet,
AquaTerra-KuiperBurger BV

D. (Dirk) van der Est
Projectleider natuurwetgeving